

autologia

Pintures de

JOSEP GERONA

LA GALERIA, 1

Papers de Versàlia

autologia

Pintures de
JOSEP GERONA

Amb poemes de

MARCEL AYATS, JOSEFA CONTIJOCH, TERESA COSTA-GRAMUNT,
JOSEP GERMÀ, VÍCTOR MAÑOSA, ESTEBAN MARTÍNEZ, QUILO MARTÍNEZ,
ARNAU PONS, JOSEP MARIA RIPOLL, JOSEP TUSET

Presentació de

JOAQUIM SALA-SANAHUJA

LA GALERIA, 1

Papers de Versàlia

« *Papers de Versàlia* »

Marcel Ayats, Josep Gerona, Esteban Martínez,

Quilo Martínez, Josep Maria Ripoll.

Matèria anglesa

L'edició d'aquest llibre, dins el projecte “Homenatge a la pintura”,
ha estat possible gràcies a l'ajut de

Fundació
BancSabadell

© de les pintures: Josep Gerona

© del pròleg: Joaquim Sala-Sanahuja

© d'aquesta edició: Papers de Versàlia,

Casa Taulé, carrer de Sant Joan, 35. Sabadell-08202

www.papersdeversalia.com

Disseny, fotografies i maquetació de Rodrigo Martínez

ISBN: 978-84-611-5055-7

D.L.: B-16023-2007

Aquesta primera edició d'*Autologia* de Josep Gerona s'acabà d'imprimir a Sabadell, a l'obrador de Grafmar el mes de març de 2007, amb un tiratge de 300 exemplars.

La matèria pictòrica de Josep Gerona no ve dels adroguers ni dels marxants de colors, sinó dels xamfrans sense sol, dels carrers rectes, de les velles naus desafectades i de les cases fondes que els voregen, les cases que nosaltres anomenem “angleses”: aneu a saber quina anglaterra s'estén –i fins on– darrere aquestes portes i enllà d'aquests barris, darrere les parets de to burell i amb una randa de trencadís de vidre advers al capdamunt. O, dins les cases, quina anglaterra pel corredor blavenc amb tot de portes a l'esquerra i els abrics i les geques i els paraigües a la dreta, abans d'arribar al menjador amb galeria, un pany de paret amb un calendari, un armari cantoner, la taula, quatre cadires arrambades. I l'eixida. I els cairons, les gàbies dels conills, la figura.

Matèria de parets, de fregadissos, d'erosions, matèria d'ombres, de roba penjada, inerta, per comptes de matèria humana, enderiada, biològica, vestida. Matèria “anglesa”, a més, perquè perviu en una gran illa sense cel, però amb marges de mar: el mar de Turner, un mar circular. De vegades s'hi intueix també una tempesta. Una passió del paisatge, un rampeu. Aleshores, com en Turner, tot s'asseu en la indistinció: el

cel i el terra, el sostre i les parets, tot és u, i res no és sinó res. I l'home, el cos, hi és com sobrer. N'ha estat un simple fautor, un assistent, una eina que després potser ha quedat en un racó, sense desar, quan només perduren les hores angleses.

Qui no hagi vist aquests carrers i viscut aquestes hores mal podrà entendre el discurs –poètic o pictòric– de Josep Gerona. Tota vivència hi perviu “en passat”, amb aquest temps verbal. I també amb les tonalitats pròpies de la memòria, aquell deler boirós d'evocar: objectes, indrets, paisatges, amb un punt de fantasmagoria, com escau a tot allò que s'allunya de nosaltres “per llei de vida” però que hi roman amb una aura tènue. Amb una recança.

Joaquim Sala-Sanahuja

*Tanmateix, les sirenes posseeixen una arma molt més terrible
que el cant: el seu silenci.*

Franz Kafka

◆ *Marcel Ayats*

VARIACIONS

I

La vida, com l'aigua,
s'escola entre els dits de les mans.
I els dies, com tesselles del camí,
configuren lentament
la inclemència del mosaic.

II

La vida és un bullici de neguits
corsecant-se en un embús
de pneumàtics rabents.
De paret a paret,
pel fosc desert de la llum,
s'estavella l'esguard.

◆ *Teresa Costa-Gramunt*

EL MIRALL DE CIRCE

Posem que ets la llum.
Posem que ell,
de viatge a la casa del sol,
no troba el camí.
Posem que ets Circe
i ell, que no ho sap,
es perd a l'obaga
d'un ofici que es nega a aprendre.

Et buscaria inútilment,
si refusés picar la pedra.
Tu no l'has enganyat
quan li has dit que no reconeix
la seva obra de llàgrimes i mocs
esculpint el teu rostre de reina.

Desencontre, cruïlla
entre tu, Circe,
i aquest mirall –ell-
que tossudament et vela.

◆ *Arnau Pons*

com l'esquinçall que s'omple
de mers forats de certesa
i es mou i no es mou

cada nosaltres

abandonat

amb les penúltimes coses

◆ *Víctor Mañosa*

TROPISME

Retrocedir fins el punt en el que,
o més enrera i tot,
 quan la llum dels estius
 amarava un temps infinit.

i encara tu,
per les esclertes de la memòria:
 un nen que juga pels descampats.

i tot és diàfan,
 només conté llum.

Variació

Un mar de temps
calcinat pel sol,
 els estius de la infantesa.

Retrocedir abans del punt en el que
fins allà, per extreure'n la llum amb la qual il·luminar
les passes d'avui.

Irradien aquests ulls
que et miren des del blanc i negre
de la fotografia de Sebastião Salgado,
Terra.

La mateixa irradiació que et retorna
de les fotografies de Walker Evans,
Let Us Now Praise Famous Men,
o de Richard Avedon,
In the American West.

Irradien els ulls del teu pare
en la fotografia presa
a la casa de la caritat.
Llibre obert,
Espanya una, esclafada i ominosa al darrera.

Devien irradiar els ulls de la teva mare:
té tretze anys i viatja sola en un tren
camí de la diàspora,
(no tenim fotografia).

Totes aquestes mirades, irradiacions que es dissipen
en el temps infinit que es pren la justícia en arribar-nos.
Weltschmerz.

◆ *Quilo Martínez*

GÉNESIS

Primero fueron los colores
y luego la palabra.
La sombra no existía
todo era luz
y la tela vacía se fue llenando de paisajes.
El silencio se acababa en los matices
y el gesto era el camino del encuentro.

 Sonrisas
 miradas
 labios entreabiertos
para admirar la magia del color
desparramándose sobre la tela virgen.

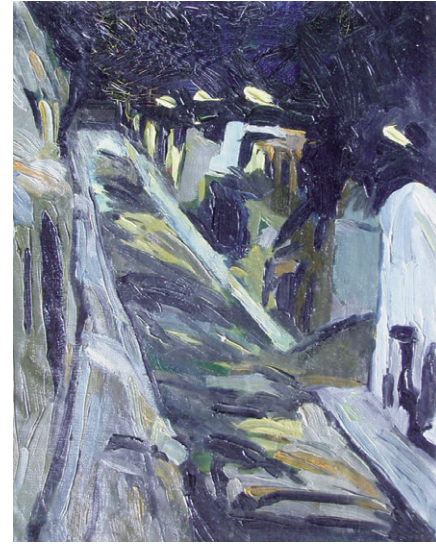
Fue para agradecer a los colores
que se hizo necesaria la palabra.

Pintures

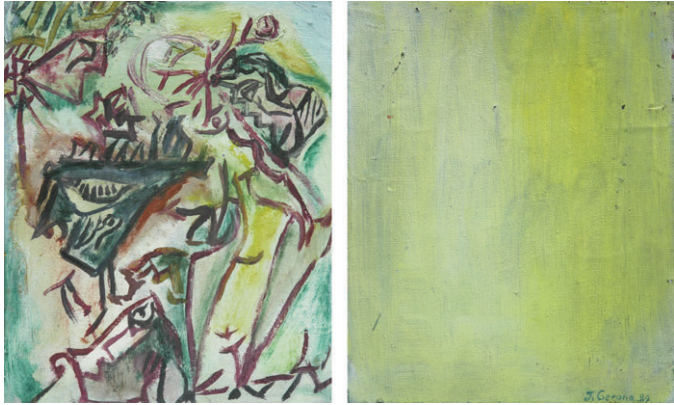
Vista des de Castellar (1973)
27 x 45,5 cm. Oli sobre tela

II

El meu carrer, nocturn (1974)
41 x 32,5 cm. Oli sobre tela

III

Doble moral (1989)
27 x 22 cm. c.u. Oli sobre tela

IV

Canelobre fosc (1992)
41 x 27 cm. Oli sobre tela

V

Lector i paisatge (1993)
98 x 155 cm. Oli sobre paper

Paisatge (1994) 30 x 40 cm. Oli sobre tela

Paisatge del llac Naroch (1995) 30 x 50 cm. Oli sobre tela

La orilla del baño de Sorfos (1998)
162 x 114 cm. Oli sobre tela

Homenatge a Joan Oliver I - II (1999)
38 x 60 cm. Oli sobre cartró

Autoretrat (2000)
41 x 34 cm. Oli i collage sobre tela

Paisatges foscos: pel camí de Vilanova I-II (2002)
28 x 110 cm. Oli sobre fusta

Parella (2005)
37 x 21 cm. c.u. Oli sobre cartró

◆ *Josep Germà*

EL QUE QUEDARÀ

D'aquestes roses,
de les llimones grogues
i de la vida verda,
què en quedarà?
Serà només un pas,
un salt com el que fem,
nadons, ja des del ventre.
(Allà on van a caure
–les mares els empenten–
l'aire els acull
amb els microbis savis,
amb la humitat,
els perfums i els sanglots
de la fusta.)
Allò que quedarà
seran ciutats somortes,
letàrgiques escumes
d'infants de cinquanta anys.
En quedarà un esforç
fixat com una pols
sobre dels murs,
malaguanyat, inútil
per aprendre a oblidar
tots els noms de les coses,
per arribar a comprendre
que res ja no existeix...
i serà tan difícil!

◆ *Esteban Martínez*

REVELACIÓN

Todo el tiempo está perdido.
El arte honesto nace de esta convicción
y se nutre de escombros felices,
de restos momentáneos que sólo algunos ven
entre los pies del aire.
La vida es otra cosa, amigo mío:
impostación de un yo sobre la nada.

CORTINAS

No es sólo la luz, es toda la maquinaria
que mueve la luz, que la extrae del fondo
de las cosas y la impele a la superficie
y la bombea luego hasta nuestros ojos.
No hay mayor derroche de energía
ni trabajo más agotador.
Y estas cortinas lo echan todo a perder
con un leve giro de muñeca.

◆ *Josefa Contijoch*

No saps res del teu somni
només les ombres mòbils sempre en ruta
no saps res del recer que arrecera
no saps res de l'il·limitat confí
del sopluiq que esmicola l'esclat no en saps res
ni de l'arrel xuclant tenebra
i en va ple el món d'aquestes coses
ho diu la vella fressa de la nit
i el vent ho canta als espais duradors
on el somnis circulen
a mercè de l'impuls que els arrossega.

L'abril redreça
redreçat sempre torna
parla digues què
torna l'abril que t'engendrà
rosa ets d'abril
la febre als polsos bategants
parla no t'encallis
de caure parla
de l'hora entenebrida
de les ombres de fum
de néixer i de renéixer
de redreçar-te
dels nous brots vacil·lants
parla.

◆ *Josep Tuset*

EL MEU MUSEU

A la sortida hi trobaràs
lipsanoteques
i una lladriola
per a deixar-hi la voluntat.
Cobro la visita
no pas amb ànim de lucre:
només és per finançar
el manteniment.

DOCUMENT DE VOLUNTATS ANTICIPADES

En l'ús habitual de les meves facultats,
demano que se'm retiri tot suport vital
si em pot la nostàlgia falsària,
si no he sabut estimar,
si finalment el món
ja no m'encanta.
Vull que em colguin al bosc,
sense roba ni taüt,
fins que sigui només
un tou d'excrement mineral.
Deixo el meu buit
per a la ciència,
i el desfici
per a trasplantaments.

◆ *Josep Maria Ripoll*

EL NIU DE DIMONIS

L'avi em deia que dins d'aquell armari
-que era el moble on dormien els paraigües-
els dimonis s'hi feien el seu niu.
Astorat, expectant, jo el vigilava,
fins que, el dia que es va rompre el misteri,
el moble retronà perquè els paraigües
van caure amb demoníac rebombori,
i l'avi somrigué de la facècia:
l'avi Josep, l'home dels ideals,
l'avi republicà, i per a mi
el guardià de l'armari dels dimonis.
No puc deixar de ser l'etern sorprès
davant el rebombori dels paraigües,
i també sóc aquell que acompanyava
l'avi Antonio a asseure's a la rambla,
davant del Capítol amb grans anuncis
-de films de sang i fetge- que m'assalten

als ulls amb vius colors encara avui.
Sóc el mateix, que sap que no ha deixat
de ser qui havia estat, perquè en conserva
les imatges i els sons que el conformaren.
Niu de dimonis com és la memòria,
remou els secs paraigües del record,
que no deixen ni un dia d'agitar-se,
perquè la meva vida hi és, immòbil,
repetint escenaris i noms propis.
Encara sento caure aquells paraigües,
somriu l'avi Josep amb els dimonis
i s'asseu l'avi Antonio a les cadires
d'una rambla farcida de turistes,
davant del Can Pistoles que anuncia
pel·lícules infectes que em fascinen.
Vivaços, altres morts reproduïxen
l'inalterable món que feren seu:
l'àvia encara no hi sent, i ha d'ajustar-se
un etern aparell de la sordera;

l'oncle, sempre envoltat de maquinària,
saluda amb mig somriure melancònic.
Converso amb ells sovint, i en sé respostes
que només a mi varen adreçar,
i jo els plantejo encara les mateixes
preguntes mudes a través dels ulls;
i el meu futur és ja en aquest passat,
l'etern present dels morts que porto amb mi.
Deixeu-me al món dels morts que m'acompanyen
i tinc més vius que tants que es creuen vius
i se'n vanten, cadàvers ambulants,
putrefactes vivents que es descomponen
abans d'haver-me entrat a la memòria;
deixeu-me al món dels morts que tinc propers
i parlen i somriuen ja per sempre,
protegits pels paraigües del record,
a l'aixopluc dels cucs del lent oblit,
reproduint en falsa llunyania
les converses i els gestos dedicats,

fragments que són el tot amb què els faig meus.
En mi viuen si jo els faig sobreviure:
ells són en mi, com jo també sóc ells,
i en faig la vida que m'escric i em visc,
perquè no visc si no m'escric la vida,
i quan m'escric alhora em sobrevisc,
i dels meus morts en faig la meua vida,
i ells han viscut per reviure en el full,
que s'obre com l'armari dels paraigües,
amb l'estrèpit del niu ple de dimonis.
Només em sobreviuen els meus morts.

Índex

Aquest llibre, que hem fet coincidir amb l'exposició retrospectiva que s'inaugura a l'Acadèmia de Belles Arts de Sabadell el 20 de març de 2007, és el primer títol de la nova col·lecció "La Galeria". *Papers de Versàlia* vol contribuir a refermar els lligams entre Poesia i Pintura, tot donant a conèixer alhora l'obra dels amics artistes que són embarcats amb nosaltres en el mateix vaixell d'Ulisses.

* Imatge de la pàgina 7: *Pintura mural romana d'Ulisses i les Sirenes*, British Museum.

Matèria anglesa · Joaquim Sala-Sanahuja 5

POEMES

Marcel Ayats: <i>Variacions</i>	9
Teresa Costa-Gramunt: <i>El mirall de Circe</i>	10
Arnau Pons: <i>com l'esquinçall que s'omple</i>	11
Víctor Mañosa: <i>Tropisme / Irradien aquests ulls</i>	12-13
Quilo Martínez: <i>Génesis</i>	14
Josep Germà: <i>El que quedarà</i>	15
Esteban Martínez: <i>Revelación / Cortinas</i>	16-17
Josefa Contijoch: <i>No saps res del teu somni / L'abril redreça</i>	18-19
Josep Tuset: <i>El meu museu / Document de voluntats anticipades</i>	20-21
Josep Maria Ripoll: <i>El niu de dimonis</i>	22

PINTURES

<i>Vista des de Castellar</i> (1973)	II
<i>El meu carrer, nocturn</i> (1974)	III
<i>Doble moral</i> (1989)	IV
<i>Canelobre fosc</i> (1992)	V
<i>Lector i paisatge</i> (1993)	VI
<i>Paisatge</i> (1994)	VII
<i>Paisatge del llac Naroch</i> (1995)	VII
<i>La orilla del baño de Sorfos</i> (1998)	VIII
<i>Homenatge a Joan Oliver I - II</i> (1999)	IX
<i>Autoretrat</i> (2000)	X
<i>Paisatges foscos: pel camí de Vilanova I-II</i> (2002)	XI
<i>Parella</i> (2005)	XII

JOSEP GERONA FUMÀS
Sabadell, 1956.

Exposicions individuals

- 1989 Acadèmia de Belles Arts de Sabadell
- 1990 *Déjeuner/Variacions*. Col·legi Oficial de Metges de Barcelona.
- 1994 Galeria Nova-3. Sabadell
- 1995 *Viatge d'hivern*. Galeria Ignasi Boixareu. Sabadell.
- 1997 *Suburbis del dissentiment*. Centre de Creació La Nau. Museu d'Art de Sabadell.
- 1998 *Testimoni de Yarfoz*. Acadèmia de Belles Arts. Sabadell.
- 2000 *Paisatges del riu Barcial*. Galeria Nova-3. Sabadell
- 2007 *Autologia*. Acadèmia de Belles Arts. Sabadell.
El que quedarà. Casa Taulé. Alliance Française de Sabadell.

Exposicions col·lectives

- 1981 *Sabadell a Picasso*. Museu d'Art de Sabadell.
- 1988-91 Col·lectives de socis de l'Acadèmia de Belles Arts de Sabadell.
- 1991 *Després de la màquina*. Art reprogràfic. Casal Pere Quart. Sabadell.
Col·lectiva fi de curs. Galeria Inge Maltus. Sabadell.
Gran Bas'art. Col·lectiva de Nadal de petit format. Galeria Inge Maltus. Sabadell.
- 1992 *A tot color*. Exposició del fons de SOS-RACISME. Casal Pere Quart. Sabadell.
- 1993 *XIIIa. Biennal de Pintura*. Museu del Vi. Vilafranca del Penedès.
II "Plein Aire" Internacional de Pintura. Palau de les Arts. Minsk (Bielorrússia).
Els artistes de Sabadell per la pau a Bòsnia. Museu d'Art de Sabadell.
- 1994-95 *Jove pintura bielorrussa i espanyola*. Museu Nacional de Belles Arts (Minsk) i Museu de Vitebsk (Bielorrússia).
- 1998-2002 Col·lectives de Nadal. Botiga Estripa'm. Sabadell.
- 1999 *Ruta d'artistes: Paisatges del riu Ripoll 1879-1998*. Saló Caixa d'Estalvis de Sabadell.
Homenatge a Joan Oliver, Pere Quart. Galeria Nova-3. Sabadell.
- 2002 Col·lectiva Galeria Fidel Balaguer (Matadepera).
- 2006 *Vista aèria amb camins que s'encreuen (La generació dels 80 en la creació artística a Sabadell)*. Acadèmia Belles Arts de Sabadell.

Col·leccions públiques:

- Museu d'Art de Sabadell.
- Fundació Caixa de Sabadell.
- Museu Nacional de Belles Arts de Minsk (Bielorrússia).
- Fundació Banc Sabadell.
- Sabadell Grup Assegurador.
- Acadèmia de Belles Arts de Sabadell.